

**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
ZNANSTVENI ZAVOD
FAKULTETA HRVATSKIH STUDIJA**

Borongajska cesta 83i, 10000 Zagreb
URL: www.fhs.unizg.hr
e-mail: znanstveni.zavod@fhs.hr

POZIVNO PISMO

Međunarodni znanstveni skup: „Važnost europskoga sjećanja za europsku budućnost: komunistički zločini 3“

Poštovani,

u lipnju 2020. i 2022. na Fakultet hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu organizirao je znanstvene skupove pod nazivom „Važnost europskoga sjećanja za europsku budućnost: Komunistički zločini.“ Kao rezultat prvog znanstvenog skupa objavljen je 2023. zbornik radova: „Komunistički zločini 1“. Zbornik: „Komunistički zločini 2“ je u pripremi te se njegovo izdavanje očekuje u 2024. godini.

Namjera nam je nastaviti sa znanstveno-istraživačko-prezentacijskim aktivnostima te u lipnju 2024. godine organizirati, sada već tradicionalni, 3. međunarodni znanstveni skup pod nazivom: „Važnost europskoga sjećanja za europsku budućnost: Komunistički zločini 3“, koji će se nadovezati na prethodna dva skupa.

Cilj je znanstvenoga skupa ispitivanje i analiza povijesnog pamćenja na tragediju hrvatskog naroda uzrokovanu masovnom represijom koju je jugoslavenski komunistički režim organizirao još tijekom razdoblja Drugog svjetskog rata, kao i potrebom da se znanstveno valoriziraju elementi te tragedije.

Pristup temi definiran je s naglaskom prema komparativnim i transnacionalnim modelima suvremene historiografije, što implicira istraživačku orijentaciju na rekonstruiranje širih značajki komunističkog preuzimanja vlasti te ratnih i poslijeratnih zločina „narodnih demokracija“ prema „narodnim neprijateljima“.

Nakon 1945. godine i uspostavljanja mira na kontinentu, poraće donosi tek prividni mir, ali i komunističko preuzimanje poluga vlasti koje su usmjerile društva na put nasilnog prevrednovanja mnogih značajki modernog civilnog društva koje nije dobilo šansu za poslijeratnu revitalizaciju. Osobni i kolektivni zločini komunističkog sustava, eksproprijacija, nacionalizacija, nasilno gušenje građanskih i demokratskih prava, stvaranje novog logorskog arhipelaga i zaslužjenih država, odredilo je snagu destrukcije prema europskom društvu, vrijednostima i pojedincima.

Veliki broj osoba/pojedinaca (tzv. običnih građana) prema različitim mjerilima (svjetonazor, imovinsko stanje politički stajališta, religioznost itd.) bilo je trajno nepoželjno komunističkom poretku, što je dovodilo do otvorene manifestacije sile i počinjenja zločina. Na planu globalne politike, ulaz u sovjetsku sferu utjecaja iza „Željezne zavjese“ uglavnom je značio preuzimanje sovjetskog državnog ustrojstva s Komunističkom partijom kao vodećom snagom društvenog organiziranja.

Kako mnoge važne epizode komunističkih zločina još nisu ni temeljno arhivski istražene, a kamoli spoznajno ili prezentacijski te ostaju potpuno nepoznate, u bavljenju svim ovim temama nužna je sustavnost pristupa, pri čemu je organizacija ovog znanstvenog skupa jedan od priloga.

Iz tog razloga, pozivamo Vas i Vašu instituciju na suradnju u vidu sudjelovanja na ovome skupu, kako bi se razgranala razmjena znanstvenih spoznaja o naznačenim problemima. Europska budućnost mora biti građena na temelju suočavanja s povijesnim komunističkim zločinima i političkom represijom tijekom i nakon Drugog svjetskog rata, na što nas obvezuju i dokumenti poput Rezolucije Europskog parlamenta o europskoj savjesti i totalitarizmu od 2. travnja 2009. godine.

Cilj ovoga skupa je okupiti relevantne institucije i pojedince i uspostaviti suradnju znanstvenom formom koja međusobno povezuje istraživače sličnih profila i interesa.

Svojim znanstveno-istraživačkim radom iskazali ste interes za obradu i razumijevanje zločina komunističkog režima te se stoga nadamo kako ćete neku od istraživačkih tema predstaviti u okviru ovoga znanstvenoga skupa kao znanstveni i strukovni *novum*.

Danas je moguće uočiti sustavnost, goleme razmjere i sveobuhvatnost represije koju je provodio jugoslavenski komunistički poredak, ali je za stvaranje baštinske podloge o suočavanju s represivnom komunističkom prošlošću nužna permanentna historiografska obrada ovih tema.

Radujemo se Vašem pozitivnom odazivu.

Organizacijski odbor:

- doc. dr. sc. Vladimir Šumanović, predsjednik, Fakultet hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu
- izv. prof. dr. sc. Vlatka Vukelić, Fakultet hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu
- doc. dr. sc. Vlatko Smiljanić, Fakultet hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu
- dr. sc. Danijel Jurković, Fakultet hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu
- Ante Čuvalo (profesor u miru) Ph.D., Ohio State University, SAD,
- dr. sc. Bojan Dimitrijević, znanstveni savjetnik u Institutu za savremenu istoriju Beograd, Republika Srbija.
- prof. dr. sc. Šimun Novaković, zamjenik ravnatelja Arhiva BiH Sarajevo, BiH,
- Blanka Matković, postgraduate specialization, University of Sheffield, UK,
- Aurimas Švedas, associate professor, Lietuvos istorijos institutas, Litva.

Organizacijski detalji:

Znanstveni skup održat će se **20. i 21. lipnja 2024.** (petak) na Fakultetu hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu (Borongajska cesta 83d, Zagreb).

Prvi dan znanstvenoga skupa odnosi se na okrugli stol posvećen rezoluciji Parlamentarne skupštine Vijeća Europe iz 1996. *Mjere za razgradnju naslijeđa nekadašnjih komunističkih totalitarnih sustava (Measures to Dismantle the Heritage of Former Communist Totalitarian Systems).*

Drugi dan znanstvenoga skupa posvećen je znanstvenim izlaganjima i raspravi. Mole se zainteresirani za sudjelovanje u prvom danu znanstvenoga skupa da to posebno naglase.

Također, mole se zainteresirani za sudjelovanje u izlaganju na znanstvenome skupu da **do 15. svibnja 2024.** pošalju naslov izlaganja popraćen kraćim sažetkom (do 700 znakova) te ključnim riječima na adresu elektronske pošte **znanstveni.zavod@fhs.hr**